

Világosság

ÁRA 4 LEI

Taxa postális plättitá in numerar cont. abrob. Dir. Gen. PTT No. 225.404/48.

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVÁR, 1948 szeptember 23, szerda

V. ÉVFOLYAM 225. szám.

Egymáson segíünk

A buza cséplésének megkezdésekor a munkásosztály élcsapatának, a Román Munkáspártnak kezdeményezésére és javaslatára kormányrendelettel fel-emelték a dolgozók kenyérfej-adagját. Kormányunknak és demokratikus rendszerünknek az életszínvonal emeléséért folytatott harcának hatalmas eredménye volt ez, amit az ország dolgozó népe nagy örömmel és megelégedéssel fogadott.

Az ország gazdasági felemelése elsősorban a munkásosztály öntudatos, sokszor emberfeletti erőfeszítéseinek eredménye, amelyet a kezdeményező és irányító Román Munkáspárt vezetése mellett tett. Az ipari munkássággal harci szövetségben álló dolgozó földművesség a mezőkön dolgozott, hogy az üzeme és gyárak dolgozóinak megadhassa mindazt, ami munkájuk zavartalanágát biztosítja. A dolgozó földművesség öntudatos munkája tette lehetővé azt, hogy az idén jó termésünk volt, ami azt eredményezte, hogy kormányunk zavartalanul biztosítani tudta az ország dolgozó népe mindennapi kenyerét. Kormányunk munkáihoz hozzájárult nagymértékben az, hogy a Román Munkáspárt által kidolgozott igazságos gabonabegyűlési rendelet szellemében dolgozó földműveseink örömmel adták terményeik esetkely részét a városi és falusi kéthézi és szellemi dolgozók ellátására — ekképpen az egyes vidékeken elkövetett hibáktól, melyeket ugyancsak a Román Munkáspárt javaslatára most orvosolnak — mert helyette mindennapi életükhöz szükséges cikkeket vásárolhattak.

Népköztársaságunk kormányza azonban ezzel csak a dolgozó tömegek kenyérellátását biztosította. Szükség volt tehát egyébként a mindennapi élethez feltétlenül szükséges élelmiszerek biztosítására is. Kormányunk ezért a napokban javaslatot tett a városi és falusi lakosság téli ellátásának érdekében az olajos magvak, burgonya és tengeri részbeni begyűjtésére.

A napokban nagyarányú árleszállítást léptetnek életbe a gazdasági szakminiszteriumok. Ezekhez az árleszállításokhoz a dolgozó földművesek is hozzájárultak már a kenyérgabonafelisleg beszállításakor s most ugyancsak eszelelszik, ha hűségesen teljesítik az olaj, burgonya és tengeri beszállítását. Világos ugyanis, hogy több és jobb bakancsot, több ipari árut, olcsóbbat és jobbminőségűt csakis úgy lehet előállítani ha erre dolgozó földműveseink támogatást nyújtanak. Ha vállalatainknak nem kell feketetenáción beszerezniük a dolgozók napi szükségletét képező élelmiszereket.

Dolgozó földműveseink öntudatos munkája lehetővé teszi, hogy iparunk zavartalanul folytathassa munkáját a többtermelés és a munka termelékenység érdekében, amely végeredményben nemcsak az ő szükségleteit fedezi, hanem hozzájárul az ország falusi és városi kéthézi és szellemi munkásainak életszínvonalának emeléséhez.

A Szovjetunió következetes béképolitikájának újabb állomása

A Szovjetunió javaslatot tett a nagyhatalmak fegyverkezésének csökkentésére

Egy éven belül szállítsák le egyharmadára az öt nagyhatalom szárazföldi, légi valamint tengeri haderejét és fegyverzetét

PARIS. (Rádó.) — Visinszkij példányban szétosztották újság-szovjet főmegbízott beszéde volt az ENSZ szombati gyűlésének főeseménye. Az ülés résztvevői igen nagy érdeklődéssel várták a beszédet. A demokratikus békevédelmezői bizonyosak voltak abban, hogy a szovjet küldöttség, mint a megelőző ülésszakok idején is, bizonyító anyaggal teljes elemzést adja majd a nemzetközi helyzetnek és tényszerű javaslatokat terjeszt elő a nemzetek békéjének és biztonságának elősegítésére.

Az amerikai blokk képviselői viszont teljes joggal attól féltek, hogy a szovjet küldöttség nehéz helyzetbe hozza őket, leleplezve azt a kísérletüket, mely az Egyesült Nemzetek Szervezetének az USA külügyminiszteriuma engedelmessé eszközözé váló átalakulására irányul.

Az ülés nagyszámu újságíró és közönség jelenlétében nyílt meg. Valamennyi hely foglalt volt és észre lehetett a hordozható rádiókészülék hiányát, amelyek segítségével a gyűlés résztvevői öt nyelven egyidőben hallhatják a beszédet. Amikor Visinszkij szóvalára emelkedett, beszédének angol és francia fordítását többszáz példánnyal kimutatta, hogy az Egye-

sült Államokban egy új háboru érdekében folyó hirtetés mind ar-cálarabbá válik és ezt a hirtetés lázas fegyverkezés, valamint a Szovjetunió és az új demokráciák országainak megtámadására irányuló tervek kidolgozása kísérli. Névleg megnevezte az Egyesült Államok több vezető államférfját, akik nyíltan hirdetik a Szovjetunió elleni háboru eszméit.

Először nagy vonalakban megvizsgálta az ENSZ tevékenységét, rámutatva arra, hogy a legfontosabb határozatait nem hajtották végre és meggyőző módon bebizonyította: az ENSZ súlyos kudarcainak oka abban keresendő, hogy a közgyűlés többsége rendszeresen megsérti az Alapokmányt. Hangsúlyozta, hogy ez a helyzet az Egyesült Államok politikája miatt következett be, mivel az Egyesült Államok külpolitikája a legutóbbi években alapvető változások mentén a támadás erőt elleni harc politikájától az Egyesült Államok kormánya áttért a terjesztés és a világhatalom megszerzésére irányuló tervek politikájára. Visinszkij számos esetet idézte kimutatni, hogy az Egyesült Államoknak az a politikája elősegíti a háborus pszichózis kialakulását és súlyos veszélyt jelent a béke és biztonság ügyének. Visinszkij számos példával kimutatta, hogy az Egye-

szült Államokban egy új háboru érdekében folyó hirtetés mind ar-cálarabbá válik és ezt a hirtetés lázas fegyverkezés, valamint a Szovjetunió és az új demokráciák országainak megtámadására irányuló tervek kidolgozása kísérli. Névleg megnevezte az Egyesült Államok több vezető államférfját, akik nyíltan hirdetik a Szovjetunió elleni háboru eszméit.

Visinszkij beszédét tapsviharszaladtotta meg. Számos kiküldött és különösen a közönség melegséggel fogadta azt a kijelentését, hogy a Szovjetunió továbbra is béképolitikát folytat, a belső kérdések megoldására összpontosítva erőfeszítéseit, mindenekelőtt pedig a háboru által a nemzetgazdaságnak okozott károk helyreállítására, valamint, hogy a szovjet nép teljes egészében elmerül a békés munkában, a szocializmusnak a saját országában való építésének megerősítésébe és további fejlesztésébe, rendíthetetlenül örködve a népek békéje és biztonsága felett.

Különösen nagy hatást gyakorolt a szovjet küldöttség javaslata, melyet Visinszkij beszéde végén olvasott fel. Ez a következőképpen hangzik:

Világos, hogy az emberiség nem szabadulhat meg a háborus fenyegetéstől mindaddig, amíg a mai fegyverkezési verseny folytatódik.

A gyarmati és függőségben lévő területek helyzetével foglalkozva, kifejezte azt a kívánságát, hogy lehetőleg minél hamarabb szüntessék meg a gyarmati rendszert és adják meg az önrendelkezést a gyarmati és a gyám-sági területeken élő népeknek. Lesz-gezze, hogy Délkelet-Ázsia népei, különösen Indonézia, Indokina és Malájföld népe szabadságáért harcolva a gyarmati hatalmak részéről elkésere-dett ellenállásba ütközik. Megjegyezte, hogy a faji megkülönböztetés, amely még ma is számos országban érvényben van, egyike azoknak a tényezőknek, amelyeket a békét leginkább fenyegetik.

Beszédének jelentős részét Indiának Hyderabaddal szembeni politikájának igazolására fordította. Mint ismeretes, az indiai csapatok behatoltak Hyderabad területére. Az indiai kiküldött azt mondta, hogy nyom-ban aztán, hogy Hyderabadban helyreáll a normális helyzet, sor kerül alkotmányozó gyűlés összehívására, amelynek döntenie kell a terület jövőjéről.

Nuri Eskudai iráni kiküldött tartalmatlan beszédében egyszerűen azt hangoztatta, hogy tisztelben kell tartania az ENSZ alapelveit, anélkül azonban, hogy bármiféle gyakorlati javaslatot tett volna ezeknek az elveknek gyakorlati alkalmazására. Szükségnek tartotta megismételni a nagyhatalmaknak a Biztonsági Tanácsban való egyöntetűsége ellen folyó támadásokat. Nem morogott ugyan kémi az ENSZ alapokmányának felülvizsgálását, de azt mondta, hogy támogatja az ugyanevett időközi bizottság (kisközület) javaslatait, amelyeknek az a célja, hogy végrehajtsák ezt a felülviz-szálítást, azzal a feltétellel, hogy a Biztonsági Tanács valamennyi állandó tagja elfogadja azt.

A Szovjetunió javaslata

„Tekintettel arra, hogy a gyakorlatban mindmáig semmi sem történt a közgyűlésnek 1946 január 24-én az atomenergiára vonatkozó határozatának alkalmazására, továbbá az 1946 december 14-én a fegyverkezés általános rendezésének és irányításának elveire vonatkozóan; elismerve, hogy az atomenergia háborus célokra való előállításának és felhasználásának betiltása elsőrendű fontosságu kötelezettség; elismerve, hogy a fegyverkezés általános és lényeges leszállítása megfelel a szilárd béke megteremtése céljának és a nemzetközi biztonság megszilárdításának valamint a népek érdekeinek, csökkentve a különböző országokban mértéktelenül és egyre növekvő fegyverkezési költségek következtében a vállukra nehezedő súlyos gazdasági terhelket; figyelembe véve azt, hogy a nagyhatalmak a Biztonsági Tanács állandó tagjai, birtokolják a fegyveres erők és a fegyverzet legnagyobb részét, ugyanakkor a fő felelősséget viselve a béke és az általános biztonság fenntartásánál; a béke ügyének megszilárdítása, a támadó és reakciós elemek által szított új háborus fenyegetés kiküszöbölésére a közgyűlés javasolja a Biztonsági Tanács állandó tagjainak, az Északamerikai Egyesült Államoknak, Nagybritanniának, a Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetségének, Franciaországnak és Kínának, hogy első lépésként a fegyverkezés és a fegyveres erők csökkentésének útján egy esztendőn belül egyharmadával csökkentésék jelenlegi szárazföldi, tengeri és légi haderejüket.

A közgyűlés javasolja az atomfegyver betiltását, mivel az támadó célokra és nem védekezésre hasznáható fegyver. A közgyűlés javasolja nemzetközi ellenőrző szerv felállítását a Biztonsági Tanács keretében a fegyverkezés és a fegyveres erők csökkentésére és az atomfegyver betiltására vonatkozó intézkedések teljesítésének ellenőrzésére és felülvizsgálására.

Visinszkij meggyőződésének adott kifejezést, hogy a javaslat elfogadásával a közgyűlés tényleges és fontos hozzájárulást nyújt a nemzetek békéjének és biztonságának ügyéhez. Nyilatkozatát tartós taps köszöntötte.

Meg kell jegyezni, hogy az amerikai blokk képviselői megkísérelték gyengíteni a szovjet küldöttség javaslatát által kellett benyomást és nyomban megkezdtek a velük függőségi viszonyban lévő ajtó befolyá-

solását, sürgős sajtókonferencia összehívásával. Ilyen konferenciát összehívott az Egyesült Államok küldöttségének képviselője is.

A szombati ülésen még felszóllalt India és Irán képviselője is.

Szabadságot a gyarmati népeknek

India kiküldötte, Widjaya Lakshmi a szervezet Ázsiában még mindig az- Pandit azzal kezdte beszédét, hogy mos megoldatlan kérdéssel áll szem- megállapította: az ENSZ három évi ben. Ezt a tényt azzal magyarázta, tapasztalataiból megállapítható, hogy

azonban nem nevezett meg — következetesen figyelmen kívül hagyják az ENSZ alapelveit. Attéktintve a jelen ülészak problémáit ajánlkozását

Több mint 160 tanuló jelentkezett a nagyváradi magyar tantervelü elméleti liceum felsősztályába

Tömegesen jelentkeznek a szegény néprétegek gyermekeit tanulásra

NAGYVÁRAD. — A volt Preamonprei rendház épületében nyert elhelyezést a nagyváradi klasszikus magyar vegyes liceum. Az épületen ezelőtt javítóiskola most folytak. Amint a liceum igazgatója, Káli Albert tájékoztat, a nyáron kellett a javítóiskolát végrehajtani. Egy kicsit később kezdtek neki, de nagyrészt már az iskolai évszám előtt befejezték.

Az igazgatóval folytatott beszélgetés során meg tudjuk, hogy a liceumban lányok, fiúk vegyesen nyerneket oktatást. A szülők részéről még sok helyen aggodalom nyilvánul meg azért, de remélhető, hogy ez az aggodalom — ami teljesen fölösleges — a tanév megnyitása után rövidesen magától elmúlik.

A felvételi vizsgák most folytak és pár nap múlva eredményt hirdetnek. A felvétel alkalmával különös figyelmet szenteltek arra, hogy a fel-

vett tanulók nagymértékben a szegény parasztság, a gyári munkás és általában a szegény népi rétegekből kerüljenek ki. A cél az, hogy minél nagyobb számú szegény gyermeknek megadják a lehetőséget a közép-fokú iskola elvégzésére, hogy onnan felsőbbfokú iskolákban fejlesszék tovább tudásukat.

A liceum II. osztályos, melyek közül az első hét osztály a mostani új típusú elemi iskolának felel meg, a felső négy osztály pedig a volt gimnáziumok felső négy osztályának. A tananyag ugyanaz, mint a többi iskolában, azaz a kivétellel, hogy itt főbb súlyt fektetnek a nyelvekre s ugyanakkor a klasszikus nyelveket, mint a latin és a görög, is oktatják.

Az eddigi jelentkezők közül a felső osztályba a jelentkezett tanulók a következő arányban oszlának meg: a nyolcadik osztályba 50, a kilence-

dik osztályba 27, a tizedik osztályba 35 és a tizenegyedik osztályba 49 tanuló jelentkezett. A felvételt sikerrel letöltő jelentkezők nemcsak itt, hanem más iskolába is beiratkozhatnak, ugyanez az a másfelvételizők is átjöhhetnek ide.

A liceum elvégzése után a tanulók bármilyen felsőbbfokú iskolába beiratkozhatnak, amint ahogy a többi iskolából is felvételt nyernek. Természetesen a felvétel csak a felvételi vizsga sikeres letétele után történik.

A tankönyveket most készítik Bukarestben és remélhető, hogy röviddel az év megnyitása után rendelkezésére tudják bocsátani a tanulóknak, hogy utána az oktatást rendes mederben tudják folytatni.

Ami a tandíjat illeti, az első hét osztály ingyenes, a felső négy osztályba beiratkozott tanulók progresszív tandíjat fizetnek.

A „Contemporanul”, az ország legjelentősebb politikai társadalmi és művelődési hetilapja, 24 oldalas, gazdag tartalma számmal ünnepli megjelenésének a második évfordulóját. A Román Munkáspárt központi lapja, a „Scanteia”, az évforduló alkalmából szintén üdvözli a „Contemporanul”-t, megáldandó, hogy ez az elmúlt két esztendő alatt jelentősen fejlődött s ma az elsők között van az ország közírásiában.

A bukaresti Nemzeti Színház serényen készül az új évadra. Caragiale „Egy elveszett levele” című szatirájának szeptember 17-én a „Comedia” teremben volt felelevenítése után, a „St. Sava” teremben október 1-én Gorkij „Ejjeli menedékhely” című hatalmas színművét, október 6-án pedig Carlo Goldoni „A legyőző” című művét adják elő.

A „Contemporanul” a romániai munkáscsoportok élcsapatának, a Román Munkáspártnak a marxista-leninista vonalán haladva, a bírálat és az önbírálat éles fegyverének az alkalmazására törekedett elemző és utmutató cikkeiben, s szerkesztői a „Scanteia” és a „Lupta de clasa” által megvilágított egyes fogvatartások és guergeségek nagyrésztben kiküszöbölésével bebizonyították, hogy a helvets bírálat elfordításával, munkájuk állandó javításának az útján haladnak, állapítja meg a „Scanteia”.

A „Studio” szeptember végén, Mircea Stefanescu „Cigányok rap-szódíjaja” című színművével nyit, október 9-én pedig Arthur Miller „Fiain” című színdarabját mutatja be, amely az amerikai nagytörekése elleni kemény vádbeszéd. A „Modern” szípadon Valentin Katajev „Egy pihenő nap” című színművének az előadására készülnek.

A Hadsereg Színháza az évad első felében az utóbbi években Sztalin-díjjal kitüntetett két szovjet színművet is bemutat. Az egyik — a színház évadnyitó darabja — Boris Lavrentiev „A tengeren levőkért” című színműve, a másik — a színház harmadik bemutatója — az „Élet a fellegvárban” című, filmről is ismert színdarab. A két szovjet színmű között a Hadsereg Színháza bemutatja egy fiatal román író, Stefan Horia „Kaucsuk-hadjárat” című színdarabját.

A Román Munkáspárt központi lapja befejezésül sikert kiván a „Contemporanul” munkaközösségének nevelő munkája folytatásában, s a havonta kiadott szemlélet és ennek itteni befolyása elemi harcában a „Contemporanul” határozottan pedig azt kívánja, hogy a munkák mind hatékonyabban használják a munkáscsoportok munkájának a szocializmusban álló művészet és művelődés követségében, a marxista-leninista ideológiai harc magasabb szintű szövegalkotójává, amely méltó a Román Munkáspárt által vezetett dolgozó népek az ország szocialista társadalmának a meg-

valósítása útján kifejtett nagyszemélyes erőfeszítéseinek.

A bukaresti Nemzeti Színház egyébként eddig szokásos műsora helyett ebben az évadban „Nemzeti Színház” címmel színvonalas műsorfüzetet ad ki, melynek 16 oldalas szeptemberi száma a műsor-kerülő színművek ismertetése és hiranyag mellett, cikkei révén betekintést nyújt a színház próbáin és különböző műhelyeiben folyó munkákba is.

Hathónapos munkatervet dolgozott ki az Írószövetség Magyar Csoportja

KOLOZSVÁR. — A Romániai erősödésnek ebben a folyamatában jelentőségteljes esemény volt hat hónapos, az „Utunk” szerkesztőségében taggyűlést tartott, melyben összeült wrocláwi értekezési bizottságok tagjai és az elmúlt félévben készült munkák értékelésére az elkövetkező félév munkatervét, melyek az ország politikai és gazdasági életében történt változásokra, amelyek a dolgozó népi színonalán az emelkedést eredményezték, együttesen a szóírók és egyézők, s a szocializmus felé haladást jelentik, s ugyanakkor a demokrácia világtörvényeit átánlott, ami után az ország erősödését. Az

gyűlés az ismert munkaterv egyöntetű elfogadásával fejeződött be.

Az Írószövetség Magyar Csoportjának a múlt félévben megvalósított eredményéről szólva, bejelentette, hogy a tavaszi kidolgozott munkaterv alapján 12 magyar író megfogalmazta a különböző országos munkatervet, 3 író pedig az író munkatervhez vendégeként folytathatta megkezdett új művét. Jelenleg a magyar írók 5 új regényéről, 3 színdarabjáról és egy eposzról tudunk, amelyek a jövőre kiadásukra.

Az Írószövetség Magyar Csoportjának a múlt félévben megvalósított eredményéről szólva, bejelentette, hogy a tavaszi kidolgozott munkaterv alapján 12 magyar író megfogalmazta a különböző országos munkatervet, 3 író pedig az író munkatervhez vendégeként folytathatta megkezdett új művét. Jelenleg a magyar írók 5 új regényéről, 3 színdarabjáról és egy eposzról tudunk, amelyek a jövőre kiadásukra.

Gyermekjátékokat és haladó szellemű mesés- és verseskönyveket kérnek a RDNSz Bem-utcai napközi otthonának kis lakói

KOLOZSVÁR. — A Sétán a tóparton 45 kisgyerek séta. A legkisebb három, a legnagyobb hét éves. Egyforma kockás ruhájú fiúk és lányok. A Romániai Demokrata Nők Szövetségének Bem-utcai otthonából valók. Van közöttük néhány apátlan-anyaítlan árva gyermek is. A többi reggel idehozta az édesanyja, délután pedig hazaviszi. A legtöbb nagyon szegény gyerekek, napszámosasszonyok bejárónők, vagy rokkantak gyermekei.

A Bem-utcai ház igazán napközi otthonnak való. Szobái tágasak, napfényesek. Itt a szobákban is visszatükröződik, hogy az itt lakó és ide hozott kisgyermekeket a Romániai Demokrata Nők Szövetsége a régi polgári óvodáktól eltérően, teljesen új irányú haladó szelleműben neveli. A falon lévő gyermekrajzok a munkás, új életet tükrözik. Így például a gyerekek kollektív módon lerajzolják a lepor utját a Konstanca-ba való megérkezésüket és hazaszállítást. Itt, egészen a város örömmel fogadott elfogyasztásig. Egy másik agyagból készült, ugyancsak kollektív munka, a Herdák János-üzemet ábrázolja a toronnyal, gyárépülettel, szénhező vagonokkal és sürgő-jörgő munkásokkal együtt. A gyerekek József Attila és más haladó szellemű költők verseit tanulják a régi ciedkről és babákról szóló gyermekversek helyett.

A nevelés nehéz munkáját Rózsa Gizella és Pap Gabriella óvodások végzik sok szeretettel. Elmondják, hogy a kicsik nagy szeretettel dolgoznak a kerti munkában. Ők dolgoztak a veteményeskert megmunkálásánál és ép most nagy örömmel ásták ki a burgonyát. Annyira szeretik a kerti munkát, hogy amint belepünk a kerti kapun, felkérés nélkül is a kapukhoz rohannak.

Jólneveltek és értelmesek valamennyien. Kias Erzsike azt mondja, hogy az ő édesapja a gáznál dolgozik. Ráb Magda pedig arra büszke, hogy az édesanyja újsgót árul. Van itt egy teljesen árva testvérpár, a Morar gyerekek. A kisfiút édesanyja ölben egy falusi ház udvarán érte a háború alatt telitalálattal, félkarjával lezavartotta.

Elárulják azt is a gyerekek, hogy legjobban a huslevest, meg a tortát szeretik és természetesen a cukorkát. A kosztal nagyon meg vannak elégedve és nagyon jól érzik itt magukat.

Azonban — ezt mi állapítottuk meg — játéka és főleg haladó szellemű meséskönyvekre és verseskötetekre lenne szükségük, mert október 1-én kezdődik a komoly tanulás és ehhez anyag is kell. Reméljük, hogy akad a városban olyan újszellemű mese- és verseskönyv, amelyeket tulajdonosaik jószívvel eljuttatnak ezekhez az értelmes és kitűnően nevelt kis proletár gyermekekhez. (—on)

MAKÁR — A Magyar Népi Szövetség tordamegyei szervezeti-nek ifjúsági csoportja bizottsági ülést tartott Tordán szeptember 9-10 napjain Aranyospolyán, Aranyospolyán és Szentmihályfalva ifjúsági fellegcsinnek bevonásával. A bizottság összehívásának célját Lajos Antal központi kiküldött ismertette. Öntudatos, lelkes demokratikus eszelőkre hívta fel az egybegyűlt bizottsági tagok figyelmét, hogy fűradságot nem kímélve elérhessék a szeptember 1-11 november 7-ig beindított ujjabb szervezési és ujjáépítési ujjbenyek célját, sőt amennyiben lehet, tul is haladhassák a munkatervet. A bizottság két napig tartó zemináriumokon dolgoztak fel. A bizottsági tagok lelkes fogadalmat lettek, hogy az ujjból versenyre kihívott szilágymegei ifjúsági csoporttal szemben első helyre akarnak kerülni a szervezés és ujjáépítés nemes ujjtelkésében.

Biztosítva van a könyvkiadás

A romániai magyar könyvkiadás gondja megoldódott, amennyiben az Állami Kiadó magyar szakosztályt szervezett s ez biztosítja a magyar irodalmi alkotások megjelentetését. Az Állami Kiadó magyar szakosztályának a megszervezése mellett az írókat — s így a magyar írókat is — érintő nagy segítség az állami alapítványok és díjak létesítése a legjobb munkák évenkénti jutalmazására.

Magyar vonatkozásban mindezt kiegészíti magyar irodalmi felügyelőségnek az illetékes miniszterium részéről most történt megszervezése — vezetőségül — Nagy Istvánt jelölték —, hogy a már ismert intézmények mellett elősegítse a romániai magyar irodalom ügyét, kellő támogatást adva ennek.

Nagy István a továbbiakban rámutatott arra, hogy a romániai magyar írók feladata mindezeknek a lehetőségeknek a felhasználásával a jobban dolgozása. E jobb munka érdekében az Írószövetség Magyar Csoportjának a vezetősége munkatervet dolgozott ki és terjesztette a gyűlés elé.

„Az osztályharc tükröződése az erdélyi népköltészetben és népi játékokban”. „A román irodalom realista hagyományai és a jelen”. „Az erdélyi magyar irodalom és a költészet realista hagyományai”. „A romániai magyar irodalom a felszabadulás óta”. „A munkások megek bekapcsolódása az irodalomba”. Az előadásokat vita követte.

Az előadásokon tulmenően az Írószövetség Magyar Csoportjának a tagjai havonta értekezletet tartanak az „Utunk” folyóirat bíráló elemzése végett. A munkaterv közös felolvasó körutakat is javasol, elsősorban a székely megyékbe, s lehetőség szerint román írók felolvasó körutjaival összekötve. Ugyanakkor javasolja szovjet és magyar írók meghívását a művelődési kapcsolatok mélyítése érdekében.

Megkülönböztetett figyelmet érdemel a munkatervnek az a része, amely lehetőséget kíván teremteni minden íróknak arra, hogy hosszabb időn át tanulmányozva érdeklődése szerint egy-egy územ, vagy falu életét, a dolgozó munkahelyétől egészen ezek otthonáig, új, értékes élményanyagot gyűjtsön jövő művekhez.

A jelenlévők részéről számos hozzászólás elemezte az elhangzottakat s tett fel ezekkel kapcsolatos kérdéseket, melyekre Nagy István kimerítően válaszolt. A

A MNSz tordamegyei ifjainak munkaversenyéne november 7-én ünnepéért

TORDA — A Magyar Népi Szövetség tordamegyei szervezeti-nek ifjúsági csoportja bizottsági ülést tartott Tordán szeptember 9-10 napjain Aranyospolyán, Aranyospolyán és Szentmihályfalva ifjúsági fellegcsinnek bevonásával. A bizottság összehívásának célját Lajos Antal központi kiküldött ismertette. Öntudatos, lelkes demokratikus eszelőkre hívta fel az egybegyűlt bizottsági tagok figyelmét, hogy fűradságot nem kímélve elérhessék a szeptember 1-11 november 7-ig beindított ujjabb szervezési és ujjáépítési ujjbenyek célját, sőt amennyiben lehet, tul is haladhassák a munkatervet. A bizottság két napig tartó zemináriumokon dolgoztak fel. A bizottsági tagok lelkes fogadalmat lettek, hogy az ujjból versenyre kihívott szilágymegei ifjúsági csoporttal szemben első helyre akarnak kerülni a szervezés és ujjáépítés nemes ujjtelkésében.

A nyugati hatalmakon mulik létrejön-e megegyezés a berlini kérdésben

MOSZKVA, (Rador.) — A Tass-irodát felhatalmazták, hogy hozza nyilvánosságra a berlini helyzettel, valamint a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország közt augusztusban és szeptemberben folytatott tárgyalásokkal kapcsolatos nyilatkozat szövegét. Ezzel szemben is inkább szükség van, mert az angol-amerikai és francia sajtóban közölt tudósítások, valamint a hivatalos személyiségek nyilatkozatai — beleértve Bevin szeptember 22-iki alsóházi nyilatkozatát — nem tükrözték a berlini helyzet és az említett tanácskozások valódi képét.

A szovjet kormány a három nagyhatalom kormányaihoz intézett július 14-iki jegyzékében kijelentette, hogy a berlini helyzet a potsdami határozatoknak és a németországi, valamint berlini ellenőrzőrendszerre vonatkozó négyhatalmi egyezménynek a három nagyhatalom kormányai által való megsértése következtében jött létre. E határozatoknak a megsértése nyilvánult meg a három nagyhatalom által életbe léptetett külön pénzügyi reformban, a külön pénznem Berlin nyugati övezeteibe való bevezetésében, valamint Németország szétdarabolásának politikájában.

Ezért a német lakosság érdekeinek megvédése és a szovjet övezet gazdasági élete felborulásának megakadályozása céljából a németországi szovjet parancsnokság kénytelen volt intézkedéseket hozni a Berlin és a nyugati övezetek közti szállítóforgalom korlátozására.

Mindamellé, amikor július végén az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányai közös javaslatot tettek a szovjet kormányának a berlini helyzet és az abból fakadó következmények megvizsgálására, a szovjet kormány elfogadta ezt a javaslatot.

Az augusztus hó folyamán Moszkvában tartott tanácskozások nyomán a négy kormány megegyezett abban, hogy egyidejűleg a következő intézkedéseket hozzák, azzal a feltétellel, hogy a berlini parancsnokok megtudják majd egyezni az azok gyakorlati keresztülvételében:

A Berlin és a nyugati övezetek közti kereskedelem és szállítóforgalom és a németországi szovjet övezet felé és belőle kiinduló áruszerforgalom korlátozására nemerő életbe léptetett intézkedéseket felfüggesztik, ugyanakkor a szovjet övezetből márkát ismerik el egyedüli érvényes fizetőeszköznek Berlinben, míg a nyugati márkát kivonják a berlini forgalomból.

Megállapodtak ezenkívül abban is, hogy a berlini pénzügyi forgalmat négyhatalmi ellenőrzés alá helyezik.

A négy berlini főparancsnok utasítást kapott arra, hogy dolgozzanak ki intézkedéseket a Moszkvában létrejött egyezmény gyakorlati keresztülvétele érdekében és megállapodtak abban is, hogy Moszkvában tovább folytatják a tanácskozásokat a németországi helyzettel kapcsolatos többi kérdésben.

A négy főparancsnoknak Berlinben szeptember elején tartott megbeszélései nem vezettek eredményre, mert az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányai azon az állásponton voltak, hogy a főparancsnokok között felmerült bizonyos nézeteltéréseket a szovjet kormánnyal együtt Moszkvában közösen vizsgálják meg.

Az előbb említett nézeteltérések a következő három kérdésről kapcsolatosak: a berlini pénzügyi forgalom, a berlini pénznem, melyekkel szemben a szovjet kormány a következő álláspontot foglalja el:

1. A szovjetkormány ragaszkodik ahhoz, hogy a Berlin és a nyugati övezetek közti légi uton történő áru- és személyszállítás, valamint a közúti, vasúti és vízi szállítóforgalmat

feladatairól az egységes berlini pénz nem bevezetésével és forgalmával kapcsolatban.

A szovjetkormány nem egyezhetik bele a pénzügyi bizottság működésébe olyan kiterjesztésébe, mely az egész szovjet övezet pénzügyi forgalmába való beavatkozásra vezethet.

3. A szovjet kormány hozzájárul az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország amá óhajához, hogy helyezik négyhatalmi ellenőrzés alá Berlinnek a nyugati övezetekkel, valamint a többi országgal való kereskedelmét, a megfelelő engedélyek megadásával, elismerve ezáltal az e kérdésben felmerült nézeteltéréseket.

A fentebb kifejtett tények világosan megmutatják a szovjetkormány valódi álláspontját a berlini helyzettel szemben, amely mindenki számára elfogadható alapon való rendezésével kapcsolatban.

Ilyen feltételek mellett az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányaitól függ, hogy megszakadnak-e az e kérdésben folytatott tárgyalások, vagy kielégítő megegyezés fog létrejönni a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország között.

Korea népe követeli:

Vonják vissza Dél-Koreából az amerikai csapatokat

PHYONGYANG (Rador) — A ban és levélben kifejeződik a koreai nép hálája ezért a tényért. A lapok rámutatnak arra, hogy a szovjet kormány döntése ragyogó bizonyítéka a Szovjetunió politikájának amely érdektelenül segítséget nyújt a független koreai állam megteremtésére.

Szeptember 24-én a lapok közölték Délkorea Nemzeti Arcvonalá Központi Bizottságának nyilatkozatát, amely aláírásztja Korea népének azt a kérését, hogy a szovjet megszálló csapatokkal egyidejűleg vonják vissza az amerikai csapatokat is.

Megnyílt az egészségügyi felügyelők és tisztiorvosok országos értekezlete

BUKAREST (Agerpres) — Az károk jelenlétében, tegnap reggel megnyílt az egészségügyi felügyelők és vármegyei tisztiorvosok országos értekezlete. Az értekezlet megnyitása alkalmával elmondott beszédében Mar-

za egészségügyi miniszter körvonalazta az értekezlet feladatait, amely után a megyei egészségügyi helyzetéről vonatkozó jelentések következtek.

Új szolgálatot létesített a posta

BUKAREST (Agerpres) — A postavezérgazgatóság a közönség tudomására hozza, hogy a posta bizományi szolgálatot létesít magán-személyek, közintézmények és vállalatok részére, amellyel azoknak a segítségére kíván jönni, akik

kénytelenek árúkat különböző helységekre utazni. Ennek a postaszolgálatnak segítségével, a postaszabályzatban megengedett bármely áru, bármilyen mennyiségben megrendelhető, amelyet a posta a rendelő lakhelyére szállít.

Az érdeklődőknek a postahivatalhoz kell fordulniuk, ahol csakély összeg ellenében, bármelyik helységről megrendelhetik a szükséges árut. Az ország valamennyi postahivatala és ügynöksége megkapta az ezirányú intézkedéseket.

Október 1-én traktorista iskola nyílik a fővárosban

BUKAREST (Agerpres) — Az Állami Műtagazdaságok és Gépközpontok Közelisége, az AFSM felügyelőségének Bukarest, Polona-utca 8. szám alatti székházában október 1-én tartják meg a második traktorista iskolát, mely október 17-18 és 23-27 életem közötti

ifjakat vesztve fel. A felvételhez szükséges személyi okmányok: születési anyakönyvi kivonat, elemi iskolai bizonyítvány, a község elöljáróság által kiállított magaviseleti bizonyítvány (Certificat de buna purtare) katonakönyv és erkölcsi bi-

zonyítvány (Cazier judiciar), melyeket a felügyelőséghez szeptember 28-ig beárólag kell benyújtani. Bővebb felvilágosítással szolgálnak a felügyelőség, az Állami műtagazdaságok és valamennyi megyei mezőgazdasági kirendeltség.

Jelenős sikerek az erdőgazdálkodás terén

Vincze János erdőügyi miniszter beszéde az erdőgazdálkodás első országos értekezletén

hozása, amely a múltban ismeretlen volt és a dolgozó földművelés fiaiból áll, valamint azokból a műszaki emberekből, akik valóra akarták váltani azt az új szellemet, hogy az erdőt a nép érdekében használják ki.

Másik jelentős sikere az elvégzett munkának a munkaterv teljesítése volt. Sikeresen konkrét és a valóságnak megfelelő kimutatást készíteni az erdőállomány észszerű kihasználásáról. Teljesítették az előirányzott tervet az alkalmatlanná vált termőterületek helyreállítására.

Az elvégzett munka bíráló elemzéséből azonban kitűnik az, hogy hiányosságok is mutatkoztak, amennyiben a miniszterium egyes külső szervei nem voltak kellőképpen tisztában a miniszterium célkitűzéseivel, elsősorban a múlt kegyetlen erdőgazdálkodása folytán rögzített erdők helyrehozási munkálataival és a jelenlegi helyzet megjavításával, valamint a nép és az állam érdekében történő felhasználásukkal.

Ezek a hiányosságok arra figyelmeztetnek, hogy a miniszterium káderének működését a négyhónapos munkaterv végrehajtására és a miniszterium azonnali központi célkitűzéseinek megvalósítására kell összpontosítani, valamint területeink erdősítésére, az alkalmatlanná vált termőterületek helyreállítására és erdőgazdaságunk kihasználásának észszerűsítésére.

Fokozni kell az erőfeszítést az erdei magvak begyűjtésére. Erre azért van szükség, hogy palántákat termelhessünk a múlt kapitalista rablógazdálkodása miatt megkopaszított területek újrafásítására.

EGÉSZSÉGES ERDŐKET

A négyhónapos munkaterv kilátásba helyezi az erdőegészségügyi munkálatok kiszélesítését. Ezeket a munkálatokat a múltban teljesen elhanyagolták és az erdők állapota aggodalomra ad okot. Sürgősen el kell távolítani a kivágott és elkorhadt farönköket, valamint a beteg fákat, amelyek elsősorban az erdő egészségét veszélyeztetik, másodsorban veszteséget jelentenek országunk gazdaságának, ugyanakkor pedig a lakosságot is megfosztják szükséges tüzelőfájától.

Vincze János miniszter beszéde további során rámutatott arra, hogy mindezeknek a hatalmas feladatoknak elvégzése szükségessé teszi az erdőügyi technikusokkal való együttműködésben a munka észszerűsítésének azonnali megkezdését és az előirányzott munkaterv eléréséért és meghaladásáért folytatott erőfeszítés megkezdését, hogy bekövetkezzék erdőállományunk termelékenység, termelékenységének és rentabilitásának fokozása.

Harcolnunk kell a fatermek előállításai átlának csökkentéséért, amellyel kielégítjük a munkásosztály, a dolgozó földművelés és az egész ország szükségletét.

Befejezésül Vincze János miniszter rámutatott a megyei erdőgazdálkodás munkájának hatalmas jelentőségére nemzetgazdaságunk szempontjából.

Mozik műsora:

- KOLOZSVAR: CAPITOL: A kis iskoláslány. FORUM: Helyi híradás. POPULAR: Helyi híradás. SELECT: Új lehetőségek. Szeptember 24-én a szervezeti tagoknak 50 százalékos kedvezmény.
- URANIA: Bouda a vasárnap. 50 százalékos kedvezmény.
- NAGYVÁRAD: CORSO: Az ég felé. SCALA: Holhatatlan szerelem. TRANSILVANIA: Gorilla

